

ĐẢNG BỘ TỈNH LÀO CAI LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG KHỐI ĐẠI ĐOÀN KẾT TOÀN DÂN (1947-2017)

NGUYỄN THỊ NGUYỄN

Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lào Cai

Nhân dân các dân tộc tỉnh Lào Cai có truyền thống đoàn kết đấu tranh chống giặc ngoại xâm gìn giữ vùng đất biên cương của Tổ quốc; đoàn kết trong lao động sản xuất phát triển đời sống. Ngày 5-3-1947, Đảng bộ tỉnh Lào Cai chính thức được thành lập. Từ đây, Đảng bộ tỉnh Lào Cai trực tiếp lãnh đạo phong trào cách mạng ở Lào Cai và trở thành lực lượng nòng cốt xây dựng khối đại đoàn kết (ĐĐK) toàn dân trên địa bàn tỉnh.

1. Ngay từ ngày đầu thành lập, Đảng bộ Lào Cai đã luôn nỗ lực phát huy tinh thần yêu nước, đoàn kết quần dân địa phương chống giặc ngoại xâm. Đầu năm 1948, trước cuộc tấn công của thực dân Pháp từ miền Tây Bắc xuống, nhằm phá âm mưu lôi kéo thổ ty, chia rẽ đoàn kết dân tộc, Tỉnh ủy chủ trương: "Vườn không nhà trống, tản cư, đề ra nguyên tắc thành lập chính quyền phải là tượng trưng của sự đoàn kết các dân tộc. Chính quyền phải là chỗ dung hòa quyền lợi nhân dân với thổ ty". Nhằm đẩy mạnh công tác dân vận, xây dựng khối đoàn kết quần dân, ngày 1-1-1949, Tỉnh ủy ra chỉ thị về việc đào tạo lãnh tụ các dân tộc tại Lào Cai, trong đó yêu cầu: "đào tạo cho bằng được mỗi dân tộc cán bản của địa phương tại Lào Cai đều phải có một lãnh tụ của ta, có như vậy vấn đề dân vận mới đạt được, có như vậy ta mới nắm chắc được các dân tộc".

Đầu tháng 3-1949, Bộ Tư lệnh Liên khu X mở Chiến dịch Lao Hà, Tỉnh ủy Lào Cai đã chủ trương động viên nhân dân các dân tộc trong tỉnh tích cực phục vụ bộ đội, du kích, vừa làm nhiệm

vụ đưa đường vừa phối hợp với các đơn vị bộ đội đánh chặn địch... Trước tình hình thổ ty muốn giữ vững địa vị và quyền lợi làm bá chủ vùng dân tộc của họ, Tỉnh ủy đã ra Chỉ thị số 05-CT/TU, ngày 3-3-1949, về vận động thổ ty, chủ trương đoàn kết với thổ ty một cách khéo léo, mềm dẻo để nắm vững lấy dân của các thổ ty.

Nhờ thực hiện tốt chủ trương của Đảng về công tác vận động quần chúng tham gia kháng chiến, trong Chiến dịch sông Thao (1949), mặc dù khó khăn, nhưng nhân dân Lào Cai đã đóng góp được 41.855 ngày công phục vụ; huy động các phương tiện ngựa thồ, thuyền nan, thuyền ván tham gia vận chuyển vũ khí, tiếp tế cho bộ đội; cung cấp hàng trăm tấn gạo, thịt, trứng, hàng tấn hoa quả, bánh để ủng hộ cho thương binh, bệnh binh; xây dựng được cơ sở trong nhân dân. Chính từ trong đấu tranh, tình đoàn kết chiến đấu gắn bó giữa bộ đội và nhân dân được củng cố và mở rộng.

Đầu năm 1950, Ban Thường vụ Trung ương Đảng ra chỉ thị mở Chiến dịch Tây Bắc. Thực hiện chủ trương của Đảng, Đảng bộ tỉnh Lào Cai đã lãnh đạo nhân dân đóng góp to lớn về sức

người, sức của phục vụ chiến dịch, góp phần làm nên thắng lợi của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, đồng thời là minh chứng cho tinh đoàn kết quân dân, niềm tin của nhân dân các dân tộc Lào Cai vào Đảng.

Từ sau ngày giải phóng, thực hiện lời Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: phải đoàn kết, thương yêu nhau, giúp đỡ nhau trong mọi việc, “Đặc biệt, đối với đồng bào những dân tộc rất ít người như đồng bào Lô Lô thì các dân tộc đồng người hơn càng phải giúp đỡ về mọi mặt”, quân dân Lào Cai đã đoàn kết, tích cực khôi phục, phát triển kinh tế-xã hội, lập được nhiều thành tích trên các lĩnh vực. Các địa phương trong tỉnh đã phối hợp với nhau và với tỉnh Hà Giang, Lai Châu thực hiện 5 chiến dịch tiêu phi. Qua đó, nhận thức của cán bộ, bộ đội về vấn đề dân tộc, vấn đề giai cấp được nâng lên một bước; đã kêu gọi được 417 tên phi ra hàng; bước đầu giải quyết được mâu thuẫn dân tộc ở các địa phương; các dân tộc đã tăng thêm tinh đoàn kết, giúp đỡ những gia đình khó khăn phục hồi sản xuất; thành lập được các tổ đoàn kết, các đoàn thể phụ nữ, thiếu nhi...

Trong cả quá trình tiêu phi từ năm 1951 đến năm 1954, Đảng bộ tỉnh đã kết hợp chặt chẽ các biện pháp quân sự, chính trị và kinh tế, vừa đánh địch vừa vận động nhân dân và kêu gọi những người lầm đường; chăm lo giúp dân phục hồi và phát triển sản xuất, cải thiện đời sống; quan tâm giáo dục, nâng cao trình độ giác ngộ chính trị cho nhân dân, tăng cường mối quan hệ đoàn kết nhất trí giữa cán bộ, đảng viên và quần chúng các dân tộc, củng cố lòng tin của quần chúng các dân tộc đối với Đảng và Nhà nước.

Cùng với nhiệm vụ tiêu phi bảo vệ thành quả cách mạng, nhân dân Lào Cai còn đóng góp sức người, sức của cho Chiến dịch Điện Biên Phủ. Tinh đoàn kết của nhân dân các dân tộc Lào Cai đã kết nối với nhân dân cả nước, cùng đoàn kết, kiên cường trong chiến đấu chống giặc ngoại xâm.

Trong công tác xây dựng lực lượng vũ trang địa phương, Đảng bộ Lào Cai chủ trương: Tăng cường đoàn kết nhất trí, thống nhất nhận thức trong các cấp ủy và các cấp chính quyền về quan hệ giữa Đảng, chính quyền và quân đội để tiếp tục đẩy mạnh việc xây dựng lực lượng vũ trang và bán vũ trang của tỉnh; kết hợp công tác vận động quần chúng thực hiện nghĩa vụ thuế, xây dựng các tổ chức đoàn thể để cùng cố và phát triển địa phương...

2. Những năm 1955-1957 là thời kỳ khôi phục kinh tế, ổn định đời sống, nhân dân các dân tộc Lào Cai đã đoàn kết chung sức phát triển sản xuất, cứu đói, ổn định đời sống dưới hình thức tổ đổi công. Chiến dịch tiêu phi đã kết thúc nhưng tàn quân phi vẫn tiếp tục câu kết với đế quốc thực hiện các âm mưu, thủ đoạn gây mất đoàn kết giữa các dân tộc để chống phá. Trước tình hình đó, Tỉnh ủy đã thành lập các tổ công tác xuống cơ sở thực hiện “ba cùng”, kiên trì nắm chắc tình hình, tuyên truyền, thuyết phục quần chúng; vạch rõ âm mưu của đế quốc, phong kiến, bàn cách giải quyết mâu thuẫn dân tộc; cử đại biểu của dân tộc mình chủ động đến hòa giải mâu thuẫn với dân tộc khác... Kết quả là quần chúng nhân dân các dân tộc được giác ngộ, mâu thuẫn giữa các dân tộc được giải quyết, tinh đoàn kết được củng cố, nhân dân giúp đỡ nhau về lương thực, thực phẩm, cây giống, trâu cày, nông cụ để sản xuất.

Cùng với việc xây dựng khối đoàn kết để phát triển kinh tế-xã hội, Đảng bộ còn tạo điều kiện cho nhân dân các dân tộc trong tỉnh tham gia xây dựng các tổ chức chính trị-xã hội. Năm 1957, các cơ quan Ủy ban Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể cấp tỉnh, huyện, xã được thành lập. Đến cuối năm 1957, đã có 73 xã thành lập được cơ sở Nông hội với 3.119 hội viên; Hội Phụ nữ có 14.280

hội viên; Đoàn Thanh niên có 51 chi đoàn, 1.077 đoàn viên; Hội Liên hiệp Công đoàn có 30 công đoàn cơ sở, 4.285 đoàn viên. Đây là cơ sở để tập hợp, đoàn kết các tầng lớp nhân dân⁴.

Từ năm 1959 đến năm 1975, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Lào Cai đã xây dựng khối đoàn kết toàn quân, toàn dân thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương. Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Lào Cai lần thứ II (1959) chỉ rõ nhiệm vụ trong 2 năm (1959-1960): Hoàn thành cải cách dân chủ là tạo điều kiện tốt nhất, thuận lợi nhất để củng cố và phát triển các tổ chức công,

xây dựng các hợp tác xã nông nghiệp, xây dựng Đảng, chính quyền và các tổ chức quần chúng, đồng thời giúp cho việc tăng cường đoàn kết các dân tộc và phát triển sản xuất; công tác mặt trận chủ yếu nhằm tăng cường đoàn kết dân tộc, tranh thủ tầng lớp trên, làm tốt công tác giáo dục, đẩy mạnh đấu tranh thống nhất nước nhà. Đại hội Đảng bộ tỉnh Lào Cai lần thứ III (1961) cũng chỉ rõ phương hướng và nhiệm vụ của các cấp ủy là phát huy

tinh thần cách mạng XHCN, truyền thống đoàn kết của nhân dân các dân tộc, tận dụng có hiệu quả hơn nữa những tiềm năng, thế mạnh của địa phương. Tiếp đến Đại hội IV (1963) của Đảng bộ cũng khẳng định: "... củng cố hơn nữa sự đoàn kết nhất trí trong nhân dân các dân tộc". Đặc biệt, trong hoàn cảnh đế quốc Mỹ mở rộng chiến tranh ra cả nước, tại Đại hội lần thứ V (1970), Đảng bộ tỉnh Lào Cai nhấn mạnh: "Trên cơ sở nội dung nhiệm vụ chính trị của tỉnh ta mà ra sức tăng cường đoàn kết dân tộc, đoàn kết miền ngược với miền xuôi, đoàn kết công nông, đoàn kết quốc tế,

đoàn kết Lương Giáo, đẩy mạnh công tác giáo dục và vận động tri thức, coi trọng công tác Hoa vận, Giáo vận, giáo dục và cải biến phú nông... làm tốt công tác vận động đoàn kết tương trợ giữa các dân tộc để chống Mỹ, cứu nước và xây dựng kinh tế địa phương"⁵.

Sau ngày giải phóng, Lào Cai đón hàng vạn đồng bào từ các tỉnh miền xuôi lên khai hoang xây dựng kinh tế-văn hóa miền núi. Theo lời Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Cán bộ địa phương, dân tộc, phải cố gắng học tập, đoàn

Đoàn kết là một truyền thống quý báu của dân tộc Việt Nam. Từ ngày có Đảng, truyền thống đó càng được phát huy và nâng lên một tầm cao mới, là một trong những nhân tố đưa đến mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Đảng bộ tỉnh Lào Cai, trong những chặng đường đã qua, luôn luôn coi trọng xây dựng khối đoàn kết toàn dân, đặc biệt trong bối cảnh nơi đây là địa bàn sinh sống của nhiều dân tộc anh em.

kết chặt chẽ với cán bộ xuôi lên công tác, tránh tư tưởng dân tộc hẹp hòi"⁶, đồng bào các dân tộc ở Lào Cai đã nhường cơm, xé áo, chia ruộng đất sản xuất, giúp đỡ về cây giống, kinh nghiệm sản xuất cho đồng bào khai hoang; thành lập các hợp tác xã xen kẽ giữa nhân dân khai hoang với nhân dân địa phương; nhân dân miền xuôi giúp nhân dân địa phương học chữ. Tinh thần tương trợ và bình đẳng giữa các dân tộc trong sản xuất, chiến đấu

và đời sống được phát huy. Nhờ vậy, đã động viên nhân dân đóng góp vào sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và xây dựng CNXH. Trong xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị, nhờ tạo dựng được niềm tin thông qua chủ trương, chính sách và sự gương mẫu của cán bộ, đảng viên, Đảng bộ Lào Cai đã quy tụ được sức mạnh tổng hợp của toàn dân. Đảng bộ trưởng thành hơn, số lượng đảng viên trong đó có đảng viên là người dân tộc thiểu số ngày càng tăng. Những thắng lợi mà tỉnh Lào Cai đã đạt được trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước

là thắng lợi của tinh thần yêu nước, sức mạnh đoàn kết, thống nhất quanh Đảng; thắng lợi của tinh thần cách mạng tiến công, tự lực, tự cường, lòng tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng của quân và dân Lào Cai.

3. Từ năm 1976 đến năm 1990, Lào Cai là một bộ phận trong tỉnh Hoàng Liên Sơn. Phát huy truyền thống đoàn kết, tinh tiếp nhận và giúp đỡ hàng vạn lao động từ các tỉnh miền xuôi lên bổ sung vào các nông, lâm trường biên giới. Khi cuộc chiến tranh biên giới xảy ra, Đảng bộ tỉnh Hoàng Liên Sơn đã huy động tối đa nhân lực, vật lực phục vụ cho tuyến trước. Sau khi chiến tranh kết thúc, quân và dân các huyện thuộc địa bàn Lào Cai tiếp tục sát cánh bên nhau khắc phục hậu quả chiến tranh, xây dựng lại quê hương, làng bản, xây dựng thế trận chiến tranh nhân dân, xây dựng hành lang biên giới, củng cố các lực dân quân, các lực lượng chiến đấu, tăng cường công tác bố phòng, chống hoạt động biệt kích, thám báo, chiến tranh tâm lý tuyên truyền lôi kéo, chia rẽ, kích động đồng bào các dân tộc. Cả hệ thống chính trị tiếp tục tuyên truyền, giáo dục, vận động quần chúng tăng cường đoàn kết dân tộc, đoàn kết Lương - Giáo, đoàn kết miền xuôi và miền núi, đoàn kết quân dân, động viên các tầng lớp nhân dân hăng hái thi đua lao động sản xuất, tiết kiệm, nâng cao cảnh giác, sẵn sàng bảo vệ Tổ quốc. Trong những năm 1986-1990, quán triệt nội dung Nghị quyết Đại hội VI (1986) của Đảng, công tác xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền và các đoàn thể nhân dân được đổi mới, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng với quần chúng; bước đầu củng cố niềm tin và tạo không khí phấn khởi trong nhân dân; cơ sở của khối ĐĐK tiếp tục được nâng lên.

4. Ngày 1-10-1991, tỉnh Lào Cai được tái lập đi vào hoạt động trong nhiều điều kiện thuận lợi. Trong điều kiện mới, Đảng bộ Lào Cai tiếp tục khơi dậy truyền thống đoàn kết trong toàn Đảng, toàn quân, toàn dân bằng việc đề ra chủ trương, chính sách tạo sự đồng thuận trong toàn xã hội. Qua các nhiệm kỳ, Đảng bộ Lào Cai đều xác định đoàn kết vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển hướng tới bền vững của tỉnh. Đại hội Đảng bộ lần X (1992) chủ trương: Tăng cường đoàn kết và thực hiện sự bình đẳng giữa các dân tộc trên mọi lĩnh vực; Kiên quyết chống mọi hành vi chia rẽ, tuyên truyền mê tin dị đoan, phá hoại trật tự trị an; Giữ vững kỷ cương đoàn kết, phát huy dân chủ. Đại hội Đảng bộ XI (1996) và XII (2000), đã xác định nhiệm vụ của công tác quần chúng là tăng cường khối đoàn kết toàn dân, đoàn kết các dân tộc anh em, giáo dục ý thức cộng đồng, lòng "tương thân tương ái", giúp đỡ lẫn nhau trong các vùng, các dân tộc. Đến Đại hội XIII (2005), Đảng bộ chủ trương nâng cao vai trò của hệ thống chính trị trong xây dựng khối đoàn kết thông qua đổi mới nội dung và phương thức hoạt động theo hướng gần dân, sát cơ sở, bảo vệ quyền lợi chính đáng cho các tầng lớp nhân dân, các đoàn viên, hội viên; thực hiện có hiệu quả Quy chế dân chủ ở cơ sở; phát huy sức mạnh ĐĐK các dân tộc, vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Đại hội XIV (2010), XV (2015) của Đảng bộ tiếp tục chủ trương nâng cao vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân trong việc thực hiện ĐĐK toàn dân tộc, mở rộng và đa dạng hóa các hình thức tập hợp nhân dân. Tăng cường củng cố sự đồng thuận của các tầng lớp nhân dân trên cơ sở thực hiện tốt chính sách ĐĐK toàn dân tộc của Đảng, các quy định pháp luật về dân chủ ở cơ sở

Dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy, cán bộ, đảng viên, nhân dân các dân tộc trong tỉnh đã phát huy truyền thống đoàn kết cùng giữ vững ổn định chính trị, quốc phòng, an ninh, trật tự xã hội; trong lao động, sản xuất kinh doanh, trong phát triển văn hóa, xã hội, xây dựng nông thôn mới.

Trong hơn 20 năm tái lập tỉnh (1991-2017), Đảng bộ Lào Cai đã xác định: Tăng cường và phát huy sức mạnh khối ĐĐK toàn dân tộc vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” là trách nhiệm của toàn Đảng bộ, toàn quân và toàn dân; của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trên địa bàn.

Nhằm đưa Lào Cai trở thành tỉnh phát triển nhanh, toàn diện, Đảng bộ tỉnh thấu suốt quan điểm ĐĐK toàn dân tộc là nguồn sức mạnh, động lực chủ yếu và là nhân tố bảo đảm thắng lợi của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ quê hương; lấy mục tiêu chung của sự phát triển toàn diện là điểm tương đồng trong xóa bỏ mặc cảm, định kiến, phân biệt đối xử về quá khứ, thành phần, giai cấp; xây dựng tinh thần cởi mở, tin cậy lẫn nhau, cùng hướng tới tương lai trong toàn thể nhân dân; bảo đảm công bằng và bình đẳng xã hội, chăm lo lợi ích thiết thực, chính đáng, hợp pháp của các giai cấp, các tầng lớp nhân dân; kết hợp hài hòa các lợi ích cá nhân-tập thể-toàn xã hội; thực hiện dân chủ gắn với giữ gìn kỷ cương, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí; không ngừng bồi dưỡng, nâng cao tinh thần yêu nước, ý thức độc lập dân tộc, tinh thần tự lực tự cường. Đảng bộ tỉnh Lào Cai coi đây là những yếu tố quan trọng để cùng cố và phát triển khối ĐĐK toàn dân tộc.

Trong giai đoạn đầy mạnh sự nghiệp đổi mới toàn diện phát triển và hội nhập, Đảng bộ Lào Cai đã phát huy sức mạnh hệ thống chính trị, đoàn kết rộng rãi các tầng lớp nhân dân; đưa các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước,

các chương trình kinh tế, văn hoá, xã hội, quốc phòng, an ninh vào cuộc sống, góp phần xây dựng sự đồng thuận trong xã hội. Xác định phát huy khối ĐĐK dân tộc luôn gắn với yêu cầu mở rộng dân chủ và giữ vững kỷ cương trong đời sống xã hội trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội, Lào Cai đã thực hiện dân chủ và đoàn kết từ trong Đảng ra toàn xã hội; thực hiện thật tốt Quy chế dân chủ ở các cấp, nhất là Pháp lệnh thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn.

Trong 70 năm, kể từ khi Đảng bộ ra đời (1947) đến nay, với nhiều chủ trương, chính sách hợp lòng dân, khối ĐĐK dân tộc trên nền tảng liên minh giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức ngày càng được mở rộng hơn. Các hình thức tập hợp nhân dân đa dạng hơn, dân chủ xã hội được phát huy đã hình thành bầu không khí dân chủ, cởi mở trong xã hội. Những thành tựu đạt được trên các lĩnh vực đã khẳng định sự đúng đắn, sáng tạo, kịp thời của Đảng bộ trong việc xây dựng khối ĐĐK trên vùng đất biên cương của Tổ quốc.

1, 2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Lào Cai: *Văn kiện Đảng bộ tỉnh Lào Cai Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2015, T. 1, tr. 208, 208

3, 6. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2011, T. 11, tr. 52, 523

4. Xem Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Lào Cai: *Lời dạy của Bác Hồ mãi soi đường cho Đảng bộ và nhân dân các dân tộc Lào Cai*, Nxb CTQG, H, 2015, T. 1, tr. 324

5. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Lào Cai: *Văn kiện Đảng bộ tỉnh Lào Cai Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 2015, T. 7, tr. 145.